

Bier, melk en beton

BEDRIJVGHEID IN DE REGIO

door Leo Ewals

In het verre verleden, toen onze vier dorpen niet veel meer waren dan wat verstrooid liggende boerderijen, zullen de mensen vooral zijn aangewezen op zelfvoorziening en ruilhandel. Met het ontstaan van grotere dorp gemeenschappen kwamen er naast boerenbedrijven ook een bakker, smid, kleermaker, schoenmaker, molenaar en kuiper. In Heumen is nog een Looistraat, mogelijk zo genoemd omdat het hakhout dat daar langs de weg stond, gebruikt werd voor de fabricage van looizuur, ingrediënt voor de leerlooierij.

In de negentiende eeuw kwam er grootschaliger bedrijvigheid. Aan de Maas lagen toen verschillende steenfabrieken, zoals die van Henri de Quay in Heumen en die van Van Zadelhoff in Overasselt. Ook werd er toen op enkele plaatsen bier gebrouwen. De bekendste bierbrouwersfamilie uit deze streek is die van Van den Broek. Johannes van den Broek begon eerst op de Hatertseweg in Malden een brouwerij en zette vervolgens, in 1814, in het Heumense deel van Molenhoek, bierbrouwerij Bergzicht op. Het bedrijf draaide goed. In het midden van de negentiende eeuw behoorde Bergzicht (zoals de spelling later werd) tot de grootste brouwerijen van Gelderland en verkocht bier in heel Nederland en ver daarbuiten, tot in Java en Hong Kong toe. Helaas moest de brouwerij na jaren van malaise in 1919 haar deuren sluiten. In 1983 waagde Harm Hegger een herstart met Nederlands witbier. De brouwerij noemde hij De Raaf, het bier kreeg de naam 'Witte Raaf'. In 1995 stopte de brouwer, de receptuur werd overgenomen door Oranjeboom en de productie verplaatst naar Arcen. In oktober 1995 ging het landgoed Bergzicht weer over in andere handen. De familie Kruissen, de nieuwe eigenaar, bouwde het pand om tot een gelegenheid voor feestelijke bijeenkomsten, en in de bierbrouwerij werd weer bier gemaakt, nu onder de naam Graaf van Heumen.

Heumen, Villa Bergzicht, met brouwerij De Raaf (foto LE)

Autobedrijf Bart Ebben (foto website Bart Ebben)

*** MALDEN.** Maandagavond trad alhier in café „Malden“ voor de leden der nieuw op te richten stoomzuivelfabriek op de heer Van de Burg te Zutphen Zuivelconsulent voor Gelderland, ter behandeling en aanvulling der statuten, meer overeenkomstig de nieuwe modelstatuten zooals dat thans door de wet op de zuivelbereiding noodzakelijk is gesteld.

De Gelderlander, 24 april 1910

Transportbedrijf Van Wees in Malden (foto Van Wees)

Morssinkhof groep, Malden (foto Morssinkhof Groep Malden B.V.)

Aan het begin van de twintigste eeuw werd in alle vier de dorpen een melkfabriek opgezet. In Heumen met als naam Ons Belang, in Malden Sint Isidorus, in Nederasselt De Volharding en in Overasselt De Eendracht. Het gebouw in Overasselt staat er nog steeds, al heeft het nu een andere bestemming.

De belangrijkste economische stimulans voor de regio kwam ten tijde van de aanleg van het Maas-Waalkanaal. Toen dat werd gegraven, in 1920-1927, besloot de gemeente een bedrijventerrein aan te leggen aan de oostkant van het kanaal, deels in Heumen, deels in Malden. In 1990 werd de Bedrijvenvereniging WKS (West Kanaaldijk Sluis) opgericht en toen in 2002 het boek over het Maas-Waalkanaal van Nillesen en Van Eeuwijk verscheen, telde de vereniging 130 leden, met 3500 werknemers en waren er in het gebied 170 bedrijven gevestigd! Enkele bekende namen zijn betonfabriek De Hamer, De Morssinkhof Groep die Maas & Waalbeton heeft overgenomen, en transportbedrijf Van Wees. Tegenwoordig is er een grote diversiteit in bedrijven. Er zijn winkels en men koopt op het bedrijventerrein bij de sluis auto's, keukens, vloeren en open haarden, elektronica, doe-het-zelfartikelen, boeken en allerlei tweedehands bij de kringloop. Verder zijn er grote tuincentra en nog diverse andere ondernemingen elders in de gemeente gevestigd.